

Asia: VN/27639/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lakiesitys on perustuslain ja oikeusvaltion periaatteiden vastainen, ohittaa tutkimustiedon ja vahvistaa luontokatoa

Hallitus esittää valkoposkihanhen ja merimetson siirtämistä luonnonsuojelulaista metsästyslakiin. Esityksessä sallittaisiin lajien tappaminen ilman tapauskohtaisia poikkeuslupia myös keväällä ja kesällä.

Esitys on EU:n lintudirektiivin vastainen. Direktiivin mukaan poikkeukset edellyttävät vakavia vahinkoja, joiden estäminen muin keinoin ei ole mahdollista. Nykyisessä käytännössä olevat puutteet on kuitenkin mahdollista korjata tehostamalla poikkeuslupakäytäntöjä. Perusteluissa mainittu mahdollisuus käyttää ammuttuja lintuja ravintona voidaan toteuttaa yksinkertaisesti muuttamalla luonnonsuojelulakia.

Lakiesitys heikentäisi oikeusvaltiota. Perustuslaissa ja Århusin sopimuksessa säädetyt kansalaisten oikeudet vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon heikkenisivät oleellisesti, kun tapauskohtainen harkinta poistuisi ja kansalaisten ja järjestöjen mahdollisuus vaikuttaa häviäisi.

Pesimäaikainen kontrolloimaton metsästys ei vaikuttaisi vain esityksessä mainittuihin lajeihin, vaan häiritsisi myös kaikkia samoilla alueilla eläviä suojeltuja lajeja. Muodollisesti esitys kohdistuu vain kahteen lajiin, mutta sen vaikutukset olisivat kielteiset koko lintujen suojelemiseksi laaditulle järjestelmälle. Suuriin lintuparviin kohdistuva metsästys lisää myös oleellisesti haavoittamisen riskiä. Erityisesti kevätmetsästyksessä aiheutetaan tarpeetonta kärsimystä, kun tiukasti yksiavioisen lajin jo pariutuneilta ja pesintään valmistautuvilta linnuilta ammutaan puoliso. Keväällä metsästyspainetta kohdistuisi valkoposkihanhilla muuttavien lintujen lisäksi Suomessa pesivään kantaan, jonka ei tiedetä aiheuttavan merkittävää haittaa maataloudelle.

Suomi on jo kahdesti tuomittu EU-tuomioistuimessa kevätmetsästyksen liittyvien velvoitteiden rikkomisesta. Tällä esityksellä vaarannetaan koko lintudirektiivi rikkomalla sen keskeisiä periaatteita, kuten lintulajien pesimäaikaista suojaa ja 9. artiklan mukaisia poikkeusperusteita. Lintudirektiivin asettamat tappamista koskevat reunaehdot ovat olleet keskeisiä pitkäaikaisessa taistelussa Välimeren alueen pikkulinnunpyyntiä vastaan. Jos Suomi direktiivin vastaisesti sallisi alueensa läpi muuttavien ja täällä levähtävien lintujen kontrolloimattoman tappamisen, emme voisi vaatia muita jäsenvaltioita noudattamaan direktiiviä.

Valkoposkihanhien muuttoaikaiset joukkoesiintymiset ovat johtaneet maatalousvahinkojen kasvuun erityisesti Itä-Suomessa ja aiheuttaneet ymmärrettävästi siellä myös hanhikonflikteja. Esityksessä jätetään kuitenkin täysin vaille huomiota se, että keskeisillä valkoposkihanhien ja muiden hanhilajien levähdysalueilla ei ole lainkaan luonnonniittyjä tai muita hanhien luontaisia ruokailualueita. Kattavan hanhipeltoverkoston luominen on edellytys maatalousvahinkojen torjumiselle. Lakiesitys vaikeuttaa näitä vaikuttavia toimia, minkä vuoksi se tosiasiallisesti johtaisi maatalousvahinkojen lisääntymiseen.

Merimetso aiheuttaa lintudirektiivin vaatimia vakavia vahinkoja vain paikallisesti erityistapauksissa, jotka voidaan hallita ennalta ehkäisevin toimin ja poikkeuslupien avulla. Kattavan tutkimustiedon mukaan merimetsolla ei ole merkittävää yleistä vaikutusta kalakantoihin. Nämä tutkimukset esityksen perusteluissa on kuitenkin ohitettu. Hyvän hallinnon periaatteiden vastaisesti merimetsoa koskevat tutkimustulokset on pääasiassa korvattu tarkoitushakuisilla spekulatioilla. Kansalaisilla ja lainsäädännöstä päättävillä kansanedustajalla on ehdoton oikeus saada myös sellaista vääristelemtöntä tietoa, joka on vastoin esityksen perusteluja.

Esityksessä ei ole otettu lainkaan huomioon sen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, vaikka lajien myönteisestä vaikutuksesta on runsaasti näyttöä. Sekä merimetso että Suomessa pesivä valkoposkihanhen kanta parantavat läheisyydessään pesivien vesilintu- ja kahlaajalajien pesimätulosta, millä on merkitystä useille uhanalaisille lajeille. Pitkällä aikavälillä merimetsojen pesintä lisää saariston monimuotoisuutta muun muassa lannoittamalla karuja saaria. Esitys sen sijaan heikentää saariston kaikkien lajien edellytyksiä, mikä johtaa huomattavaan luontokatoon ja välillisesti kielteisesti jopa kalakantoihin.

Tällaisenaan esitys myös lisää vastakkainasetteluja, heikentää luonnonsuojelu- ja eläinsuojelutahojen luottamusta maa- ja metsätalousministeriöön aiheuttaa tarpeetonta metsästäjiin ja maataloustuottajiin kohdistuvan luottamuksen heikentymistä.

Maa- ja metsätalousministeriö on lakiesityksen perusteluissa käyttänyt valikoivasti ja tarkoitushakuisesti tutkimustietoa. Vaikutuksiltaan näin merkittävä lainsäädäntömuutos edellyttäisi kuitenkin riippumatonta vaikutusarviota, joka perustuu kattavaan tutkimustietoon ja EU-lainsäädäntöön. Sen EU-lainmukaisuudesta on pyydettävä lausunnot EU:n ympäristöasioiden pääosastolta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta ja oikeuskanslerinvirastolta.

Tuominen Hannu
Eläinvihreät ry